

قانون درباره والدین بدسرپرست چه می گوید؟

متأسفانه قانون گرفتن فرزندان از والدینی که شرایط نگهداری فرزندان را ندارند، در کشور ما جایگاهی ندارد و کودکان به راحتی کنار پدر و مادرهایی که هیچ‌گونه صلاحیتی ندارند رشد می‌کنند و زمینه‌ساز ورود آسیب‌های اجتماعی بی‌شماری به جامعه می‌شوند.

متأسفانه قانون گرفتن فرزندان از والدینی که شرایط نگهداری فرزندان را ندارند، در کشور ما جایگاهی ندارد و کودکان به راحتی کنار پدر و مادرهایی که هیچ‌گونه صلاحیتی ندارند رشد می‌کنند و زمینه‌ساز ورود آسیب‌های اجتماعی بی‌شماری به جامعه می‌شوند.

به گزارش سلامت نیوز، روزنامه سایه نوشت: اگر اطلاعاتی از آمار و قانون کشورهای خارجی مبنی بر گرفتن فرزند از والدین بی‌صلاحیت نداشته باشید، یا حتی هرگز این قانون به گوش‌تان هم نخورده باشد، به طور یقین در یکی از فیلم‌ها و سریال‌های خارجی دیده‌اید که والدینی که فرزندان خود را آزار روحی و جسمی می‌دهند یا شرایط یک زندگی خوب را برای فرزندان آماده نمی‌کنند از سوی دادگاه گرفته و به خانواده‌های دارای صلاحیت داده می‌شوند. نمونه‌ی بارز این قانون در فیلم پرونده ۳۹ (Case ۳۹) به خوبی نشان داده شده است و به تمامی جوانب آن می‌پردازد. متأسفانه این قانون، یعنی گرفتن فرزندان از والدینی که شرایط نگهداری فرزندان را ندارند، در کشور ما جایگاهی ندارد و کودکان به راحتی کنار پدر و مادرهایی که هیچ‌گونه صلاحیتی ندارند رشد می‌کنند و زمینه‌ساز ورود آسیب‌های اجتماعی بی‌شماری به جامعه می‌شوند. هرچند که به تازگی علی کاظمی مدیرکل امور اسناد و مترجمان قوه قضائیه از تصویب این لایحه در قانون کشور سخن گفته است و تاکید کرده: «اگر پدر و مادری واقعا صلاحیت نداشته باشند، می‌توان سرپرستی کودک را از آنان سلب کرده و به افراد دیگری سپرد و این راهکار جدیدی است که در قانون مقرر شده است.»

وی گفت: «این لایحه در حال حاضر در کمیسیون حقوقی و قضایی مجلس بوده و ۲۶ ماده از ۵۵ ماده آن به تصویب کمیسیون رسیده است که امیدواریم باقی مواد این لایحه نیز هرچه سریع‌تر به تصویب رسیده و به صحن مجلس برود.»

وی ادامه داد: «این مجلس که قوانین زیادی همچون قانون مجازات اسلامی، قانون حمایت از کودکان و نوجوانان بی‌سرپرست و بدسرپرست و قانون آیین دادرسی کیفری را به تصویب رسانده، با مصوب کردن قانون حمایت از حقوق کودکان و نوجوانان افتخارات خود را در این زمینه به اتمام برساند.» کاظمی درباره‌ی حمایت قوانین از کودکان دارای والدین بی‌صلاحیت گفت: «ما چند قانون داریم که در این زمینه کارگشا است. یکی ماده ۱۱۷۳ قانون مدنی که درخصوص حمایت از کودکان در معرض خطر بوده و مقرر می‌کند، اگر پدری یا مادری بی‌صلاحیت بود و این بی‌صلاحیتی به انواع مختلف همچون وجود سرفه‌تار شدید در والدین، وجود اعتیاد شدید در آنان یا تکرار ضرب و جرح نسبت به کودک اثبات شده باشد. دادستان می‌تواند سرپرستی چنین کودکی را از والدین گرفته و به نزدیکان یا سایر افرادی که صلاح می‌داند، بسپارد. در این لایحه دادستان می‌تواند از والدین بی‌صلاحیت شکایت کند، همچنین شکایت از چنین والدینی می‌تواند از طرف نزدیکان کودک یا هر فرد مرتبط صورت بگیرد.» کاظمی در این زمینه گفت: «راه دیگری نیز در قانون در راستای حمایت از کودکان بدسرپرست و بی‌سرپرست در نظر گرفته شده با این مضمون که قانون‌گذار بدسرپرستی را به عنوان یکی از مواردی در نظر گرفته که طی آن می‌توان سرپرستی را از والدین گرفته و به صورت موقت یا دائم به افراد جدید سپرد.» وی تاکید کرد: «اگر پدر و مادری واقعا صلاحیت نداشته باشند، می‌توان سرپرستی کودک را از آنان سلب کرده و به افراد دیگری سپرد و این راهکار جدیدی است که در قانون مقرر شده است.»

لایحه‌ی حمایت از کودکان و نوجوانان سعی در شناسایی و رفع مشکلات خانواده دارد کاظمی با اشاره به لایحه‌ی حمایت از کودکان و نوجوانان که در کمیسیون قضایی مجلس در حال بررسی است، افزود: «این لایحه رویکرد دیگری نیز اتخاذ کرده و آن رویکرد حمایت در خانواده است. در این لایحه تلاش شده با شناسایی معضلات و فعالانه برخورد کردن با آسیب‌ها ابتدا به گونه‌ای عمل شود که افراد آسیب‌دیده شناسایی شوند، زیرا در بسیاری موارد این افراد شناسایی نمی‌شوند که قانون در خصوص آنان تصمیم بگیرد.» وی با بیان اینکه برای شناسایی و غربال کودکان آسیب‌دیده و در معرض آسیب از نهادهای اجتماعی، مددکاران اجتماعی، و دستگاه‌های اجرایی که بیشترین سروکار را با کودکان دارند، کمک گرفته شده است، گفت: «یکی از مشکلات ما در حوزه کودکان آن است که کودکان با آسیب‌های اطراف خود آشنا نیستند، بسیاری از آن‌ها نمی‌دانند بلایی که برسرشان می‌آید یک آسیب است و فکر می‌کنند این مسایل عمومیت دارد. بنابراین هرگز

مشکلات آنان توسط خودشان گزارش داده نمی‌شود، لذا اگر شانس بیاورند و فردی دلسوزی در کنارشان باشد شاید به نتیجه برسند.»

این قاضی دادگستری با تاکید بر اهمیت گزارش‌دهی و شناسایی کودکان بدسرپرست، گفت: «گاهی ممکن است فرد گزارش‌کننده در آماج کینه توزی‌ها و انتقام‌ها قرار گیرد. مرحله دیگر مربوط به حمایت از خانواده است به این معنا که جدا کردن طفل از خانواده و دادن او به خانواده دیگر آخرین راهکار است.»

کاظمی افزود: «گاهی ممکن است با ارائه آموزش‌های لازم یا برطرف کردن مشکلات خانواده‌هایی که با طفل خود بدرفتاری می‌کنند، می‌توان از تکرار رفتار بد توسط آنان جلوگیری کرد.» وی گفت: «در این لایحه تلاش شده، اولاً کودکان به درستی شناسایی شوند دوم راهکارهای مناسبتر با وضعیت کودک اتخاذ شود. نه اینکه پدر و مادر را از طفل جدا کرده و سرپرستی او را به خانواده دیگر دهیم.» وی اظهار امیدواری کرد با تصویب این قانون خانواده‌های بیشتری مشمول این حمایتها شوند و کودکان آزار و رنج کمتری تحمل کنند. و آینده‌سازان سرزمین ما در شرایط بهتری رشد کنند.

کاظمی با اشاره به اینکه قانون مقرر کرده تنها راه حل برخورد با والدین بی‌مسئولیت سلب صلاحیت سرپرستی از آنان است، خاطرنشان کرد: «این راهکار خوبی نیست که کودکی را سریع از خانواده جدا کنند و بسیاری از قضات نیز از این راهکار استفاده نمی‌کنند و اعتقاد دارند پدر و مادر بودن، شانی است، خدادادی و طبیعی و نمی‌توان به راحتی این وضعیت را به هم زد.» وی تاکید کرد: «اصل ۱۰ قانون اساسی نیز دستور به تحکیم خانواده داده است و نه تخریب آن، پس گرفتن یک کودک و دادن آن به خانواده دیگر مشکلات خاص خود را دارد یکی آن که خانواده‌ای متلاشی می‌شود و دیگر آن که بحث ارث و نسب چنین کودکی با مشکل مواجه شده و مشکلات حقوقی بسیاری ایجاد می‌شود.»

وی با اشاره به اینکه ممکن است، برای بسیاری از این کودکان متقاضی خوبی پیدا نشود، گفت: «کودکانی که سنین بالاتری دارند، متقاضیان کمتری نیز دارند. همچنین کودکان بدسرپرست نیز متقاضیانی کمتری دارند، زیرا ممکن است یک روز پدر و مادر این کودک بازگشته و وی را مطالبه کنند.» و

ی افزود: «مشکل کودکانی که والدین آن‌ها معتاد بوده یا مدتی زندانی بوده‌اند یا مشکلات اقتصادی داشته و از کودک برای کار در خیابانها استفاده کرده‌اند، ممکن است با راهکارهای مناسب حل شود و نیازی است که حتما کودک را از والدین جدا کرد. برخی از این کودکان حاضرند به صورت داوطلبانه در خیابان‌ها کار کرده و به پدر و مادرشان خدمت کنند. پس نمی‌توان گفت، لزوما چنین والدینی بی‌مسئولیت و بی‌توجه هستند.»